

WPŁYW ZABURZEŃ PERCEPCYJNYCH UCZNI DYSLEKTYCZNEGO NA NAUKĘ POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW

Opracowanie:
mgr B. Kustra
mgr A. Otłowska

Język polski

funkcje wzrokowo-przestrzenne	funkcje słuchowo-językowe	funkcje motoryczne
<p>pisanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odwracanie kolejności liter, sylab, wyrazów w zdaniu (inwersje statyczne i dynamiczne), - zaburzenia w utrzymywaniu kierunku pisania od lewej do prawej strony, - mylenie liter o podobnej strukturze graficznej (a-o, m-n, l-t-ł, a-ą, e-ę), - opuszczanie drobnych elementów graficznych, znaków interpunkcyjnych, - pomijanie liter w wyrazach, w których występuje zbieg spółgłosek, np. kratka – krtka, - opuszczanie linijek w tekście podczas przepisywania, - niewłaściwe rozplanowanie wyrazów, tekstów na stronie, - nierespektowanie wielkich liter na początku zdania, - popełnianie licznych błędów ortograficznych. <p>czytanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaburzenia w utrzymywaniu kierunku czytania od lewej do prawej strony, - odwracanie kolejności liter, sylab, wyrazów w zdaniu, - mylenie wyrazów o podobnym obrazie wzrokowym np. but- bat, - problemy z automatyzacją, płynnością czytania, - pomijanie sylab bądź głosek 	<p>pisanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opuszczanie wyrazów, sylab, liter w pisaniu ze słuchu, - łączenie przyimków z rzeczownikami, np. w domu, - dodawanie sylab, liter do wyrazów w pisaniu ze słuchu, - rozkładanie wyrazów na poszczególne całości (sylaby, litery) przy pisaniu ze słuchu, - nieprawidłowy zapis spółgłosek, które tracą dźwięczność, - błędna pisownia samogłosek nosowych oraz zespołów dźwiękowych om, on, em, en, - błędy dotyczące zmiękczeń, - nieróżnicowanie pisowni i-j, <p>czytanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niepłynność czytania połączona ze złą dykcją i intonacją, - trudności ze składaniem poszczególnych dźwięków w jedną całość, - czytanie przez sylabizowanie, głoskowanie, - czytanie podwójne wsparte przez czytanie ciche, wargowe, - czytanie wyrazami, a nie 	<p>pisanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obniżenie sprawności manualnej, - wolne tempo pisania, - nieprawidłowa technika i estetyka pisania – dysgrafia, - zaburzenia napięcia mięśniowego podczas pisania (mocne przyciskanie długopisu do kartki).

<p>w wyrazach wielosylabowych lub nieznanych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przestawianie liter w wyrazie. <p>wypowiadania się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niepoprawne gramatycznie wypowiedzi, - przekręcanie powszechnie używanych zwrotów. 	<p>frazami,</p> <ul style="list-style-type: none"> - opuszczanie wyrazów, sylab w wyrazie podczas czytania, - niewłaściwe akcentowanie wyrazów. <p>wypowiadania się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ubogie słownictwo, - agramatyzmy, - zniekształcanie wyrazów mało znanych , - opóźnienia i zaburzenia mowy. 	
--	---	--

Język angielski

funkcje wzrokowo-przestrzenne	funkcje słuchowo-językowe	funkcje motoryczne
<ul style="list-style-type: none"> - trudności z pisownią mimo dobrych odpowiedzi ustnych, - trudności w odróżnianiu wyrazów o podobnej budowie, - trudności w pisaniu homofonów (ta sama wymowa - inne znaczenie) i homografów, - liczne błędy przy przepisywaniu ze wzoru, np. z tablicy, z książki, - kłopoty w wypełnianiu uczeń, w których należy odszukać błędy, np. Tom is taller than Mike/Tom is taller that Mike. - kłopoty w odszukiwaniu wyrazów w słowniku i odczytywanie transkrypcji fonetycznej, - trudności z rozplanowaniem tekstu, - trudności w rozumieniu różnic między czasami gramatycznymi. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w budowaniu wypowiedzi ustnych, - trudności z zapamiętywaniem słówek i materiału podanego w uszeregowany sposób, - trudności w różnicowaniu wyrazów podobnie brzmiących, stosowania właściwych przedrostków, przyimków, zaimków, - kłopoty z wymową, intonacją, akcentem, wypowiedaniem głosek nieistniejących w języku polskim, dyftongów - kłopoty w rozumieniu i zapamiętywaniu tekstu mówionego, - trudności w czytaniu, zwłaszcza, gdy tym samym literom odpowiadają inne głoski i rozumienie treści, - słaba umiejętność odczytywania transkrypcji fonetycznej ze słownika. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w przypominaniu sobie różnic gramatycznych, - zaburzona strona graficzna pisma, - wolne tempo pisania, - trudności z organizacją tekstu.

Geografia, historia, przyroda

funkcje wzrokowo-przestrzenne	funkcje słuchowo-językowe	funkcje motoryczne
<ul style="list-style-type: none"> - trudności w orientacji na mapie, w planach i schematach poglądowych, - zaburzenia orientacji czasowej i czasowo-przestrzennej, - zaburzenia orientacji w stosunkach linii i punktów, - dezorientacja makro-przestrzenna na płaszczyznach dwuwymiarowych, - zaburzenia w orientacji w strukturach wzorów, symboli, liczb, - trudności w prowadzeniu obserwacji, - zła orientacja w czasie (chronologia, daty), - trudności w obliczaniu stref czasowych, położenia geograficznego, kąta padania słońca. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w czytaniu, pisaniu i zapamiętywaniu oraz odtwarzaniu tekstu, - trudności z przyswojeniem pojęć i nazw, słownictwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w wykonywaniu rysunków, planów, mapek, itp., - niska estetyka wykonywanych prac, - trudności w posługiwaniu się przyrządami (np. mikroskop).

Chemia

funkcje wzrokowo-przestrzenne	funkcje słuchowo-językowe	funkcje motoryczne
<ul style="list-style-type: none"> - nieprawidłowe zapisywanie łańcuchów reakcji chemicznych, - trudności w przekształcaniu wzorów, - trudności w opanowaniu symboli pierwiastków, wiązań chemicznych, - kłopoty w zapamiętywaniu danych zorganizowanych przestrzennie, np. tablica Mendelejewa, - pomyłki w obliczeniach . 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z opanowaniem terminologii, np. nazw pierwiastków, - mylenie związków chemicznych o nazwach zbliżonych fonetycznie, np. siarczany – siarczyny, - trudności w przyswajaniu definicji, - trudności w rozumieniu materiału przekazywanego w formie wykładu, - trudności w rozwiązywaniu zadań. 	<ul style="list-style-type: none"> - niski poziom graficzny zapisu w zeszycie, - słabsza umiejętność i mniejsza dokładność podczas wykonywania doświadczeń chemicznych, - trudności w posługiwaniu się przyrządami, np. pipetka, menzurka.

Fizyka

funkcje wzrokowo-przestrzenne	funkcje słuchowo-językowe	funkcje motoryczne

<ul style="list-style-type: none"> - trudności w zapamiętywaniu i przekształcaniu wzorów, - pomyłki w obliczeniach, - niepełne odczytywanie informacji podanych graficznie, - niewłaściwe rozplanowanie strony, - nieumiejętność przeliczania jednostek, - trudności w porządkowaniu, rozumieniu zjawiska poprzedzania następstwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - słabe rozumienie zadań z treścią, - trudności w przyswajaniu wiadomości poprzez wykład, - trudności w zapamiętywaniu definicji, - problemy z odczytywaniem symboli. 	<ul style="list-style-type: none"> - obniżona strona graficzna zapisu w zeszytach, - trudności w rysowaniu schematów, rysunków, - utrudniony precyzyjny zapis, - pomyłki w obliczeniach.
--	--	--

Matematyka

funkcje wzrokowo-przestrzenne	funkcje słuchowo-językowe	funkcje motoryczne
<ul style="list-style-type: none"> - trudności w przyswajaniu znaków graficznych, np. „+”, „-”, i cyfr, schematów, nazw figur, - mylenie indeksów górnych i dolnych, - trudności w rysowaniu kątów, figur, tabel funkcyjnych, grafów, w operowaniu liniami pomocniczymi jak wysokość, przekątna, itp., mylenie cyfr i liczb o podobnym kształcie np. 6-9, 22-222, - trudności w odczytywaniu wzorów, zapisów matematycznych, - trudności z zapisem formuły matematycznej mimo umiejętności rozwiązania zadania, - opuszczanie znaków, cyfr, fragmentów działań podczas zapisywania lub odczytywania działań matematycznych, - niepełne lub niepoprawne odczytywanie informacji podanych graficznie (schematem, grafem), - niewłaściwe rozplanowanie zapisu, - trudności w rozumieniu 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w skupieniu uwagi na bodźcach typu słuchowego <ul style="list-style-type: none"> - uczeń ma mało informacji o podobnym brzmieniu np. kąt opisany – kąt wpisany, więcej x razy, więcej o x, - słabe rozumienie zadań z treścią, odpowiedzi nie zawierające odpowiednich określeń i terminów matematycznych, - trudności w zapamiętywaniu definicji, wzorów, tabliczki mnożenia, aksjomatów, - trudności z rachunkiem pamięciowym prostych działań, - problemy z odczytywaniem symboli matematycznych, cyfr, liczb, znaków, - trudności z nazywaniem cyfr, numerów przy użyciu liczebników głównych, porządkowych, zbiorowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - utrudniony precyzyjny zapis matematyczny wskutek zaburzonej strony obliczeń sposobem pisemnym, na ułamkach zwykłych i dziesiętnych, potęgach, - nie rozwiązywanie zadań do końca z powodu wolnego tempa pisania, - pomyłki w zapisie obliczeń, mylenie linijek, pomijanie znaków, - trudności z rysowaniem figur, brył, tabel, schematów, - trudności z wykonywaniem szablonów, modeli, konstrukcji.

<p>odwrotności działań rachunkowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - trudności w rozwiązywaniu równań, nierówności, nanoszenia rozwiązania na oś liczbową czy układ współrzędnych, - niewłaściwa kolejność wykonywania działań, trudności w działaniach na ułamkach, problemy w zapisie liczb dziesiętnych, - nieumiejętność przeliczania jednostek czasu, miar, wag, - trudności w rysowaniu brył i rzutów. 		
---	--	--

Sztuka, plastyka

funkcje wzrokowo-przestrzenne	funkcje słuchowo-językowe	funkcje motoryczne
<ul style="list-style-type: none"> - trudności ze szczegółowym analizowaniem obrazów, - niemożność ujęcia perspektywy, - problemy kompozycyjne, - niemożność zachowania stosunków przestrzennych. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w rozumieniu instrukcji własnych, - trudności w opanowaniu teorii i zakresu sztuki. 	<ul style="list-style-type: none"> - niesprawność w posługiwaniu się przyborami, - trudności w swobodnym i elastycznym przechodzeniu z ruchu do ruchu, - trudności z rysowaniem (rysunek schematyczny, uproszczony), - zbyt duży tonus mięśniowy, - mała estetyka prac.

Muzyka

funkcje wzrokowo-przestrzenne	funkcje słuchowo-językowe	funkcje motoryczne
<ul style="list-style-type: none"> - trudności w odtwarzaniu ruchu i sekwencji ruchowych, - trudności w koordynacji ruchów i ich organizacji w czasie i/lub w przestrzeni, - trudności przy czytaniu nut. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w percepcji muzyki - trudności podczas gry na instrumencie, - trudności w odtwarzaniu rytmu podczas śpiewu, gry - trudności w zapamiętywaniu i odtwarzaniu tekstu podczas śpiewu. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w odtwarzaniu rytmu podczas ruchu, - trudności w uczeniu się gry na instrumencie muzycznym.

Zajęcia praktyczno-techniczne

funkcje wzrokowo-przestrzenne	- funkcje słuchowo-językowe	- funkcje motoryczne
--------------------------------------	------------------------------------	-----------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - trudności w wykonywaniu rysunków, planów, - trudności w odczytywaniu planów, schematów, - trudności w opanowaniu zasad ruchu drogowego. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności z przyswajaniem pojęć i nazw, słownictwa, - trudności w rozumieniu instrukcji. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w działalności konstrukcyjnej, pracach ręcznych, posługiwaniu się narzędziami.
---	---	--

Wychowanie fizyczne

funkcje wzrokowo-przestrzenne	funkcje słuchowo-językowe	funkcje motoryczne
<ul style="list-style-type: none"> - zaburzenia w odtwarzaniu ruchu, sekwencji ruchowych, - dezorientacja makroprzestrzenna, - zaburzenia koordynacji i organizacji ruchów w czasie i/lub w przestrzeni. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w rozumieniu szybkich poleceń, treści zadań, reguł gry. 	<ul style="list-style-type: none"> - niższy poziom motoryki ogólnej, - trudności w opanowaniu czynności motorycznych, np. gra w piłkę, chodzenie po równoważni.